

ابطال بخشنامه شماره ۱۸۸۷۱ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۲۶ سازمان

امور مالیاتی کشور

شماره دادنامه: 736

تاریخ دادنامه: 1387 / 10 / 29

کلاس پرونده: 59 / 85

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقای شاهین فاضلی پناه.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره 18871 مورخ 1384 / 10 / 26 سازمان امور مالیاتی کشور. مقدمه: وکلاء شاکی بشرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته‌اند، علیرغم صراحت [ماده 202](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم، بخشنامه شماره 18871 مورخ 1384 / 10 / 26 از سوی سازمان امور مالیاتی کشور صادر شده و به بهانه اینکه اجرای قانون و استثناء کردن برخی مدیران، یعنی مدیران غیرمسئول مشکلاتی را ایجاد کرده به قلمرو قانون توسعه داده و مسئولیت تضامنی مدیران و حق وزارتخانه مذکور به ممنوع الخروج کردن مدیران اشخاص حقوقی را به تمام مدیران شامل نموده و عملاً قید مسئول را از [ماده 202](#) قانون مالیاتهای مستقیم نادیده گرفته است لذا ممنوع الخروج نمودن موکل براساس مطالباتی که صرفنظر از صحت و سقم آن دو الی سه سال بعد از خروج موکل از شرکت به شرکت یادشده تعلق پیدا نموده و قطعی شده است، برخلاف نص صریح [ماده 202](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم است. بنابراین تقاضای ابطال بخشنامه مذکور را می‌نمایم. مدیرکل دفتر حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور در پاسخ به شکایت فوق الذکر طی لایحه شماره 69904 / 212 مورخ 1387 / 7 / 20 ضمن ارسال تصویرنامه‌های شماره 5195-203 مورخ 1385 / 4 / 12 دادستانی انتظامی مالیاتی و 66747-211 مورخ 1387 / 7 / 9 دفتر فنی مالیاتی اعلام داشته است،

1- عبارت (مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی) مذکور در ماده 202 قانون مالیاتهای مستقیم، کلیه مدیران اشخاص حقوقی موضوع قانون تجارت را شامل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند جهت وصول حقوق حقه دولت، حسب مورد نسبت به ممنوع الخروج نمودن مدیر یا مدیران مسئولی که طبق مقررات قانون تجارت در مقابل اشخاص ثالث مسئولیت دارند و طبق [ماده 202](#) قانون مالیاتهای مستقیم بدهی قطعی مالیاتی مربوط به دوران مدیریت آنها می‌باشد اقدام نماید.

2 باتوجه به اینکه حکم مقرر در [ماده 202](#) قانون مالیاتهای مستقیم عام و کلی بوده و به مدیران اشخاص حقوقی شامل می‌شود ولی در پاراگراف‌های دوم و سوم بخشنامه شماره 1425 / 1150 / 210 مورخ 1384 / 6 / 21 عده‌ای از مدیران اشخاص حقوقی مورد استثناء قرار گرفته بودند، لذا مجدداً با صدور بخشنامه شماره 18871 مورخ 1384 / 10 / 26 پاراگراف‌های دوم و سوم بخشنامه شماره 1425 / 1150 / 210 مورخ 1384 / 6 / 21 حذف گردید، بنابراین حذف پاراگراف‌های دوم و سوم از بخشنامه مورخ 1384 / 6 / 21 سازمان متبوع هیچگونه مغایرت و منافاتی با حکم مقرر در [ماده 202](#) قانون مالیاتهای مستقیم ندارد. مدیرکل فنی مالیاتی نیز در پاسخ به شکایت مذکور اعلام داشته‌اند، عبارت مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی مذکور در ماده قانونی یادشده عبارتی است عام و فراگیر، که همه مدیران اشخاص حقوقی موضوع قانون تجارت را شامل می‌شود. ضمن اینکه قید کلمه یا در بین دو کلمه مدیر و مدیران مسئول بیانگر این موضوع است که وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند با رعایت مقررات موضوع فصل نهم از باب چهارم قانون مالیاتهای مستقیم و آیین‌نامه اجرائی [ماده 218](#) قانون مذکور، اقدامات اجرائی را در جهت وصول مطالبات دولت بعمل آورده و عنداللزوم به منظور جلوگیری از تضییع حقوق دولت، حسب مورد نسبت به ممنوع الخروج نمودن مدیر یا مدیران مسئولی که به موجب مواد [135](#) و [142](#) قانون تجارت در مقابل اشخاص ثالث مسئولیت دارند و مطابق حکم ماده 202 قانون صدرالذکر بابت بدهی قطعی مالیاتی شخص حقوقی مربوط به دوران مدیریت آنان، اقدام نماید. هیأت عمومی دیوان در تاریخ فوق با حضور رؤسا، مستشاران و

دادرسان علی البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء مبادرت به صدور رأی می نماید. رأی هیأت عمومی [دیوان عدالت اداری](#)

طبق [ماده 198](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم در شرکتهای منحل، مدیران اشخاص حقوقی مجتمعاً یا منفرداً نسبت به پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و همچنین مالیاتهایی که اشخاص حقوقی به موجب مقررات این قانون مکلف به کسر و ایصال آن بوده و مربوط به دوران مدیریت آنها باشد با شخص حقوقی مسئولیت تضامنی خواهند داشت و در [ماده 202](#) اصلاحی قانون مزبور نیز تصریح شده است که وزارت امور اقتصادی و دارایی و یا سازمان امور مالیاتی کشور می تواند از خروج مدیر یا مدیران مسئول اشخاص حقوقی خصوصی بابت بدهی مالیاتی شخص حقوقی در دوران آن مدیریت آنان جلوگیری به عمل آورد. نظر به تعریف مدیر یا مدیران شخص حقوقی خصوصی بر اساس احکام قانون تجارت و توجه مسئولیت پرداخت مالیات به مدیران صاحب امضاء و نیصلاح و مسئول در زمینه پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی در دوران تصدی آنان، اطلاق بخشنامه شماره 18871 مورخ 26 / 10 / 1384 سازمان امور مالیاتی از حیث تعمیم و تسری حکم مقرر در [ماده 202](#) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم به مدیران اشخاص حقوقی که مسئولیتی در خصوص مورد ندارند. خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات سازمان امور مالیاتی تشخیص داده می شود به استناد قسمت دوم اصل 170 قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ماده یک و بند یک ماده 19 و ماده 42 قانون دیوان عدالت اداری ابطال می گردد.

رهبرپور

معاونت قضائی [دیوان عدالت اداری](#)